

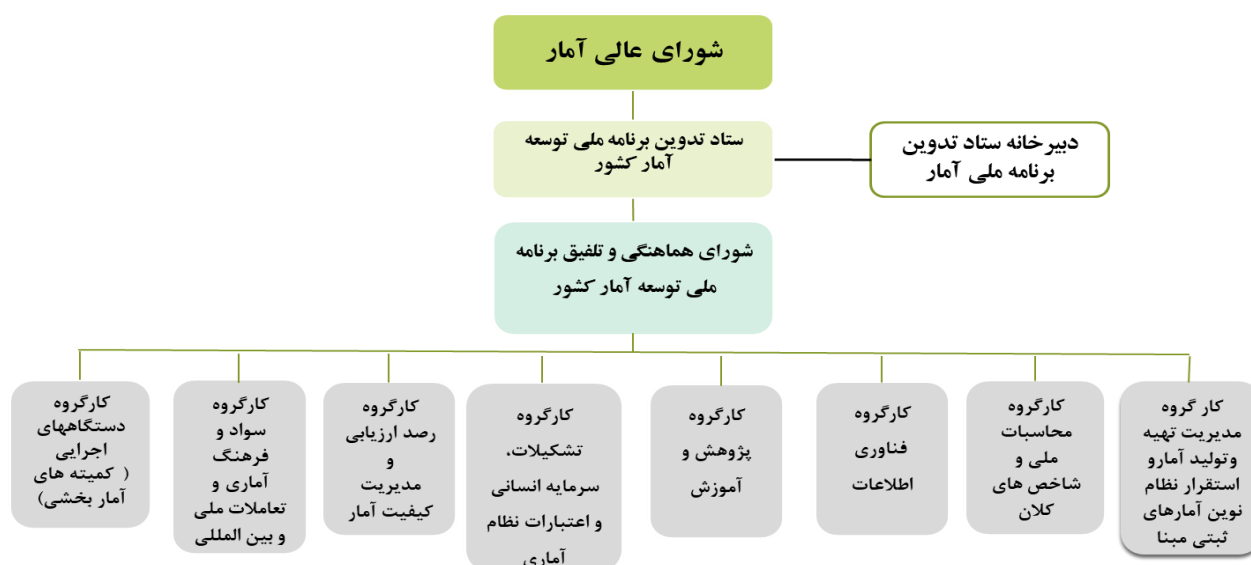
استقرار نظام‌های نوین برنامه‌ریزی،

بهبود عملکرد و نظارت راهبردی

تهیه برنامه پنجساله چهارم توسعه ملی آمار کشور ۱۴۰۰-۱۴۰۵

در راستای اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و بند ۵ مصوبات شصت و یکمین جلسه شورای عالی آمار مورخ ۱۴۰۱/۸/۳۰، چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور با همکاری مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار و دستگاه‌های اجرایی تهیه شده است.

نمودار ۳- ساختار سازمانی تدوین چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور

در این راستا ۸ کارگروه فوق‌الذکر، ذیل ستاد تدوین برنامه ملی توسعه آمار کشور و شورای هماهنگی و تلفیق تشکیل گردید و هر یک از کارگروه‌ها بر اساس مأموریت خود، ساختاری متشکل از نمایندگان مرکز آمار ایران، دستگاه‌های اجرایی کشور و نخبگان مرتبط با موضوع ایجاد نمودند. در ارتباط با ساختار کارگروه‌ها، هیچ محدودیتی در تعداد اعضا در نظر گرفته نشد و انتخاب اعضا به گونه‌ای صورت گرفت که هر یک از کارگروه‌ها نماینده‌ای در سایر کارگروه‌ها داشته باشد و بنا به موضوع مورد بررسی در کارگروه، از نخبگان و خبرگان امر دعوت به عمل آید. در سال ۱۴۰۱ تعداد ۴۰ جلسه توسط کارگروه‌ها برگزار گردیده است؛ به‌طوری‌که ۷ کارگروه، برنامه‌ها و احکام پیشنهادی خود را نهایی کرده‌اند و کارگروه دستگاه‌های اجرایی نیز در تعامل با واحدهای تابعه خود، در حال نهایی‌سازی برنامه‌ها و احکام می‌باشند.

جدول ۸ - عملکرد کارگروه‌های تدوین برنامه ملی توسعه آمار کشور

ردیف	نام کارگروه / شورا	تعداد جلسات	دستگاه‌های اجرایی عضو کارگروه	وضعیت پیشرفت کارگروه
۱	شورای هماهنگی و تلفیق	۶	-مرکز آمار ایران -پژوهشکده آمار -وزارت امور اقتصادی و دارایی -وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	بررسی و تدوین احکام کارگروه‌ها

ردیف	نام کارگروه / شورا	تعداد جلسات	دستگاه‌های اجرایی عضو کارگروه	وضعیت پیشرفت کارگروه
۲	مدیریت تهیه و تولید آمار و استقرار نظام نوین آمارهای ثبتی مبنا	۴	-مرکز آمار ایران -پژوهشکده آمار	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۳	محاسبات ملی و شاخص‌های کلان	۶	-مرکز آمار ایران -پژوهشکده آمار	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۴	فناوری اطلاعات	۴	-مرکز آمار ایران -سازمان برنامه و بودجه کشور -وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۵	آموزش و پژوهش	۵	-پژوهشکده آمار -مرکز آمار ایران -سازمان اداری و استخدامی کشور -وزارت علوم، تحقیقات و فناوری -سازمان برنامه و بودجه کشور	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۶	تشکیلات، سرمایه انسانی و اعتبارات نظام آماری	۴	-مرکز آمار ایران -پژوهشکده آمار -صندوق کارافزینی امید -سازمان اداری و استخدامی کشور -شهرداری تهران	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۷	رصد ارزیابی و مدیریت کیفیت آمار	۲	-مرکز آمار ایران -سازمان ملی استاندارد ایران -وزارت امور اقتصادی و دارایی -وزارت علوم، تحقیقات و فناوری -سازمان حفاظت محیط زیست -اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران -سازمان امور استخدامی کشور -وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۸	سواد و فرهنگ آماری و تعاملات ملی و بین‌المللی	۴	-مرکز آمار ایران -وزارت امور خارجه	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی توسعه آمار مرتبط با کارگروه
۹	دستگاه‌های اجرایی (کمیته‌های	۵	-مرکز آمار ایران	تدوین و ارسال احکام برنامه ملی

ردیف	نام کارگروه / شورا	تعداد جلسات	دستگاه‌های اجرایی عضو کارگروه	وضعیت پیشرفت کارگروه
	آمارهای بخشی)		-وزارت امور اقتصادی و دارایی -انجمن آمار ایران -وزارت راه و شهرسازی -بانک مرکزی -سازمان اداری و استخدامی کشور -وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات -سازمان فناوری اطلاعات -وزارت صنعت، معدن و تجارت -قوه قضائیه -وزارت کشور -وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی -وزارت جهاد کشاورزی -وزارت دادگستری -وزارت علوم، تحقیقات و فناوری -شهرداری تهران -سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور -ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز	توسعه آمار مرتبط با کارگروه

از آنجایی که برنامه هفتم توسعه به عنوان یکی از اسناد حائز اهمیت بالادستی برنامه ملی توسعه آمار کشور در سال ۱۴۰۱ در حال نهایی شدن است و در نظر گرفتن هر چه بیشتر نیازمندی‌های آماری برنامه هفتم توسعه موجب غنای چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور خواهد شد، لذا تمامی ارکان نظام آماری کشور با جدیت و همیت در تلاشند در کوتاه‌ترین زمان ممکن پس از تصویب اسناد بالادستی و تأثیرگذار؛ برنامه‌ای جامع و منسجم با رویکرد مدرن‌سازی نظام آماری کشور و با تأکید بر اجرای سرشماری ثبتی- مبنای ۱۴۰۵ را برای تصویب به کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار ارسال نمایند.

وظایف مرتبط با نظام آماری

نظام آماری مجموعه دستگاه‌ها و نهادهای درگیر در فعالیت‌های آماری (ارکان نظام)، وظایف و فعالیت‌های هر یک از اجزاء، روابط درونی و بیرونی آن‌ها بایکدیگر، اصول، قوانین و مقررات حاکم بر وظایف و روابط آماری را در برمی‌گیرد. مهم‌ترین اهداف نظام آماری عبارتست از: شناخت مشکلات و تنگناهای نظام تولید آمار در کشور، تشخیص دقیق نیازهای آماری کشور، برنامه‌ریزی جامع جهت تهیه و تولید اطلاعات آماری مورد نیاز، تبیین ساختار مدیریتی و تعیین وظایف هر یک از رده‌ها در انجام فعالیت‌های آماری، تعیین

شیوه ارتباط میان رده‌های مدیریتی نظام آماری، نظارت و ارزیابی کامل فنی، اجرایی و مالی فعالیت‌های آماری کشور، ایجاد و توسعه پایگاه اطلاعات آماری و بهنگام‌سازی اطلاعات آماری برای ارائه به کاربران آمار و اطلاع‌رسانی تولیدات آماری می‌باشد. ساختار مدیریتی نظام آماری کشور متشکل از: مجلس شورای اسلامی، هیئت وزیران، شورای عالی آمار، مرکز آمار ایران، کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و کمیته‌های آماربخشی است. فلسفه وجودی مجلس شورای اسلامی و هیئت وزیران در نظام آماری کشور ناشی از آن است که مشارکت این دو نهاد در صورت ضرورت، با تصمیم‌گیری و تصویب قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت‌های آماری در نظام آماری کشور پیش‌بینی شده باشد.

شورای عالی آمار

وظایف شورای عالی آمار به عنوان مهم‌ترین مرجع سیاستگذاری و هماهنگ‌کننده فعالیت‌های آماری در زمینه تأمین نیازهای آماری کشور و رفع مشکلات و نارسایی‌های گسترده تولید آمارهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در قانون مصوب ۱۳۵۳ مرکز آمار ایران مورد تأکید قرار گرفته است. این شورا به منظور انجام وظایف خود در سال ۱۴۰۱، یک جلسه برگزار نموده است. مصوبات این جلسه به شرح ذیل است.

- تشکیل کمیته آمار بخشی در حوزه زنان و خانواده به پیشنهاد معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری (مصوبه جلسه ۱۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار) به مدت دو سال طبق آیین‌نامه تشکیل کمیته آماربخشی مورد تصویب اعضای شورای عالی آمار قرار گرفت.
- آیین‌نامه توسعه اطلاع‌رسانی داده‌های آمارهای رسمی (مصوبه جلسه ۱۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار) با تغییرات پیشنهادی در جلسه شورا، تأیید و برای اجرا به مدت دو سال مورد تصویب اعضای شورای عالی آمار قرار گرفت.
- با توجه به درخواست سازمان برنامه و بودجه کشور و مصوبه جلسه ۱۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۴ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار، پیشنهاد تفکیک کمیته آمارهای بودجه و نظام اداری به کمیته آمارهای بخشی برنامه و بودجه در سازمان برنامه و بودجه کشور و کمیته آمارهای بخشی نظام اداری در سازمان اداری و استخدامی کشور مورد تصویب اعضای شورای عالی آمار قرار گرفت. همچنین مقرر شد، با عنایت به تغییرات ساختاری در دولت در طول زمان، دستگاه‌های اجرایی که ادغام و یا تفکیک می‌شوند کمیته‌های آمار بخشی مرتبط با دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها نیز به همان تناسب ادغام یا تفکیک شوند.
- در خصوص سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مقرر شد موارد زیر انجام شود:
 - مطابق بند الف ماده ۴ برنامه، مراحل تصویب لایحه قانون آمار کشور پیگیری شود.
 - مطابق بندهای ج، د و ه ماده ۴ برنامه، با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور موضوع ساختار و تشکیلات و ترمیم منابع انسانی حوزه آمار دستگاه‌های اجرایی و مرکز آمار ایران پیگیری شود.
 - موضوع شناسه کسب و کار و لایحه پیشنهادی (براساس بندهای الف) و (ز) ماده (۵) و بند الف) ماده (۷) برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) از سوی مرکز آمار ایران و با همکاری دستگاه‌های اجرایی مرتبط پیگیری شود.
 - موضوع اتصال کد ملی به کد پستی طبق قوانین مرتبط و براساس بند (ج) ماده (۵) برنامه سوم ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) که شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران را مکلف کرده است به اجرای عملیات پلاک‌کوبی کد پستی و اتصال کد پستی به نقشه‌های پارسل تا پایان برنامه (۱۴۰۱)، از سوی شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران پیگیری شود.

– پلاک کوبی کد پستی و اتصال به نقشه های پارسل و نیز پلاک کوبی توسط شهرداری‌ها براساس بندهای (ج) و (د) ماده (۵) سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) از سوی وزارت کشور پیگیری شود.

• تدوین و تصویب چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور مورد تصویب اعضای شورای عالی آمار قرار گرفت و مقرر شد مرکز آمار ایران با همکاری دستگاه‌های اجرایی نسبت به تهیه برنامه مطابق نظام مصوب براساس برنامه زمانی و از تاریخ ۱۴۰۱/۹/۱ تا ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ اقدام نماید.

• ارائه راهنمای تهیه سالنامه آماری دستگاه‌های اجرایی، طبق تبصره (۱) بند (و) ماده (۶) برنامه ملی توسعه آمار کشور، قرار گرفت و مقرر شد توسط دبیرخانه شورای عالی آمار به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شود.

• تشکیل کمیته آمارهای حقوقی در وزارت دادگستری پس از بررسی و تأیید در کمیسیون تخصصی شورای عالی مورد تصویب شورای عالی آمار قرار گرفت.

کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

بر اساس ماده ۶ "آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار"، کمیسیون تخصصی، به عنوان بازوی کارشناسی و مشورتی شورای عالی آمار، به منظور بررسی تخصصی برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به فعالیت‌های آماری کشور که از سوی کمیته‌های آمار بخشی و شورای عالی آمار ارجاع می‌شود، تشکیل می‌گردد. این کمیسیون در سال ۱۴۰۱، دو جلسه برگزار نموده که اهم مصوبات به شرح ذیل است.

■ مصوبات یکصد و هجدهمین کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۸

• فهرست آمار رسمی کشور با ۵۱۰ عنوان با اعمال نظرات مورد بحث در جلسه و ارسال شده مورد تأیید و تصویب اعضای کمیسیون تخصصی قرار گرفت. همچنین مقرر شد سایر تغییرات و اصلاحات مربوط به فهرست سال ۱۴۰۱ در فرایند مشخص و نظر دستگاه‌ها و دفاتر موضوعی مرکز مورد بررسی قرار گیرد؛

• مقرر شد راهنمای تدوین الگوی تهیه سالنامه آماری دستگاه‌های اجرایی برای اعضاء ارسال شود و اعضا تا یک ماه نظرات خود را به دفتر شاخص‌های کلان مرکز آمار ایران برای بررسی، جمع‌بندی و اعمال در راهنما ارسال نمایند؛

• پیش‌نویس نظام تدوین چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور به تأیید اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار رسید و مقرر شد اعضا تا یک هفته نظرات خود را در خصوص این نظام برای طرح در جلسه آتی شورای عالی آمار ارائه نمایند و

• مقرر شد گزارش عملکرد برنامه سوم توسعه آمار کشور در جلسه آتی شورای عالی آمار ارائه شود.

■ مصوبات یکصد و نوزدهمین کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹

• پیشنهاد اولیه اعضای کارگروه دستگاه‌های اجرایی از دستگاه‌های ذیل مورد موافقت قرار گرفت: وزارت صمت، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور، بانک مرکزی، وزارت راه و شهرسازی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، انجمن آمار ایران، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، قوه قضاییه، سازمان اداری و استخدامی کشور.

• مقرر گردید دبیرخانه با نمایندگان وزارت بهداشت و وزارت جهاد کشاورزی هماهنگ نماید تا در صورت تمایل به اعضای کارگروه دستگاه‌های اجرایی اضافه شوند.

- مقررگرید دفتر برنامه‌ریزی، پایش عملکرد مرکز آمار ایران از اعضای پیشنهادی کارگروه دستگاه‌های اجرایی (کارگروه هشتم) دعوت کنند تا نسبت به تعیین مسئول و دبیر کارگروه و همچنین بیان وظایف آن اقدام شود.
- مقررگرید فهرست آمار رسمی سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با همکاری تمام دستگاه‌های اجرایی تا دهه اول اسفند سال جاری در سامانه ملی
- شاخص‌های آماری ارائه شود.
- با توجه به اهمیت موضوع، تشکیل کمیته آمار بخشی آمارهای حقوقی در وزارت دادگستری، مورد موافقت اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار قرار گرفت.
- با توجه به فعال بودن کمیته آمار بخشی در بخش خصوصی، دائمی شدن این کمیته مورد موافقت اعضای کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار قرار گرفت.
- مطابق مصوبه شصت و یکمین جلسه ستاد سرشماری، موضوع شناسه ملی کسب و کار (BIN) با همکاری دستگاه‌های اجرایی مرتبط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی پیگیری شود.

دبیرخانه شورای عالی آمار

- وظایف دبیرخانه شورای عالی آمار بر اساس ماده یک "آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار" (مصوب جلسه ۱۳۸۲/۳/۱۷ شورای عالی آمار) بر عهده مرکز آمار ایران است. اهم اقدامات دبیرخانه شورای عالی آمار در سال ۱۴۰۱ به قرار ذیل است:
- مدیریت برگزاری جلسات شورای عالی آمار، کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و هماهنگی در برگزاری جلسات کمیته‌های آماربخشی؛
 - بررسی و تهیه گزارش مکاتبات دستگاه‌های اجرایی کشور در خصوص تکالیف سومین برنامه ملی آمار ۱۴۰۰-۱۳۹۶؛
 - تهیه و تدوین ویراست سوم "مجموعه قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های نظام آماری کشور"؛
 - ابلاغ، اطلاع‌رسانی و خبررسانی رویدادهای مرتبط با نظام آماری به مجموعه نظام اداری کشور از طریق درگاه ملی آمار " زیرسایت دبیرخانه شورای عالی آمار"؛
 - ارزیابی عملکرد کمیته‌های آماربخشی در زمینه برگزاری تشکیل جلسات؛
 - تهیه پیش‌نویس نظام تهیه و تدوین برنامه ملی چهارم توسعه آمار کشور ۱۴۰۵-۱۴۰۱ جهت طرح در شصت و یکمین جلسه شورای عالی آمار؛
 - گردآوری نظرات کارشناسی از بخش‌های مختلف نظام آماری کشور برای چهارمین برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۴۰۵-۱۴۰۱
 - آماده‌سازی دستور جلسه شصت و یکمین جلسه شورای عالی آمار و انجام مکاتبات در این خصوص و
 - به‌روز رسانی درگاه دبیرخانه شورای عالی آمار در سه بخش شورای عالی آمار، کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و کمیته‌های آمار بخشی که هر بخش اشاره به شرح وظایف، اعضاء و صورتجلسات شورای عالی آمار، کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار و کمیته‌های آمار بخشی دارد. در بخش کمیته‌های آمار بخشی جزئیات مربوط به کمیته‌ها شامل: اسامی ۳۲ کمیته، رؤسا و دبیران کمیته‌ها و نیز ارتباط این کمیته‌ها با دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران ذکر گردیده است.

کمیته‌های آمار بخشی

به منظور ساماندهی فعالیت‌های آماری، انعکاس مشکلات وضعیت موجود و نیازهای آماری در ۳۲ دستگاه اجرایی کشور کمیته‌های آمار بخشی سازماندهی شده‌اند. بدین منظور برخی از کمیته‌های آماری بخشی در سال ۱۴۰۱ اقدام به برگزاری جلسات نمودند که از جمله می‌توان به کمیته آمارهای حقوقی مستقر در وزارت دادگستری، کمیته آمارهای برنامه و بودجه مستقر در سازمان برنامه و بودجه کشور، کمیته امور زنان و خانواده مستقر در نهاد ریاست جمهوری، کمیته آمارهای نظام اداری مستقر در سازمان اداری و استخدامی کشور، کمیته آمارهای محیط زیست مستقر در سازمان حفاظت محیط زیست اشاره نمود. همچنین برای فعال نمودن هرچه بیشتر کمیته‌ها، همایش رؤسا و دبیران کمیته آمار بخشی در ۲۱ آبان ۱۴۰۱ برگزار شد.

تشخیص صلاحیت مشاوران آماری

مرکز آمار ایران بعنوان متولی تولید آمار با استناد به مصوبه شماره ۲۰۶۳۷/ت ۲۸۴۳۷ ه مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۳ هیأت وزیران و با توجه به تفویض اختیار سازمان برنامه و بودجه کشور در خصوص «ارزیابی و اعطای گواهینامه در خدمات مطالعات آماری» به این مرکز در چهار تخصص "آمارهای اجتماعی، اقتصادی خانوار"، "آمارهای کشاورزی"، "آمارهای خدمات" و "آمارهای صنعت، معدن و زیربنایی" از سال‌های گذشته جهت فراهم نمودن فضای مناسب برای تولید آمار دقیق و صحیح، اقدام به فعال نمودن بخش خصوصی در حوزه آمار نموده و طی فرایند تعیین شده، فعالیت‌های مربوط به بررسی درخواست شرکت‌های متقاضی صدور یا تمدید گواهینامه را انجام می‌دهد. مجموعاً تا پایان سال ۱۴۰۱، مستندات ۵۷ شرکت بررسی شد که از این تعداد ۳۸ شرکت موفق به دریافت گواهینامه شده و شرایط احراز ۲۱ شرکت در حال بررسی در کارگروه تشخیص صلاحیت می‌باشد. اطلاعات شرکت‌ها به تفکیک فعال (همراه با مشخصات شرکت و دوره اعتبار گواهینامه)، غیرفعال یا در حال بررسی در درگاه ملی آمار ایران درج شده است. در این زمینه سایر اقدامات انجام شده به شرح زیر است:

- ایجاد سامانه پیامکی برای اطلاع‌رسانی سریع‌تر اخبار و موارد درخواستی به شرکت‌ها
- ایجاد پست الکترونیکی به نشانی sherkatamari@sci.org.ir برای تبادل اطلاعات در بستر وب و پرهیز از مراجعه حضوری
- ایجاد تالار گفتگو برای ارائه مباحث فنی و آموزشی
- نظارت و بازدید از شرکت‌های آماری (بازدید از ۵ شرکت در سال ۱۴۰۱)
- برگزاری همایش با هدف معرفی فعالیت‌های مرکز و نظام آماری، شناسایی ظرفیت‌های شرکت‌های آماری و تشویق آنان به مشارکت بیشتر در فعالیت‌های مرکز آمار
- ارائه نیازمندی‌ها برای طراحی سامانه تشخیص صلاحیت مشاوران آماری
- انجام فعالیت‌های دبیرخانه‌ای کارگروه
- تعامل با دفتر امور نظام فنی سازمان برنامه و بودجه کشور در بازنگری آیین نامه

طراحی و تدوین برنامه عملیاتی مرکز آمار ایران، پایش و بهبود مدیریت عملکرد

طراحی و تدوین برنامه عملیاتی مرکز آمار ایران از سال ۱۳۹۶ براساس الگویی از برنامه‌ریزی که شامل سلسله مراتب اهداف، سلسله مراتب برنامه‌ها (عملیاتی) و سلسله مراتب فعالیت‌ها تدوین و اجرایی شد. برنامه عملیاتی مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۰ و در

ادامه در سال ۱۴۰۱ بر اساس رویکرد پروژه محور تدوین شد به گونه‌ای که تمامی محصولات مندرج در تقویم انتشاراتی مرکز آمار ایران و همچنین تمامی فعالیت‌هایی که مأموریت و چشم‌انداز مرکز را محقق می‌سازند، در برگرفته است. در این راستا دفاتر متولی تهیه و انتشار محصول به عنوان مدیر پروژه در نظر گرفته می‌شوند و می‌بایست انجام به موقع پیش‌نیازها را در تعامل با دفاتر تأمین-کننده پیش‌نیاز و دفتر برنامه‌ریزی، پایش عملکرد و دبیرخانه شورای عالی آمار مورد رصد قرار داده و از بروز تأخیر در نهایی‌سازی محصولات جلوگیری نمایند. در این مدل از آنجایی که تمامی فعالیت‌ها و پیش‌نیازهای مربوط به انتشار یک محصول، ذیل ساختار شکست کار^۱ قرار می‌گیرند، درصد پیشرفت محصولات مرکز آمار ایران، گروه‌های تخصصی و دفاتر و معاونت‌های مرکز قابل محاسبه و ارزیابی می‌باشد. نرم‌افزار مورد استفاده در این مدل، مایکروسافت پروژه^۲ به عنوان پرکاربردترین و کاراترین نرم‌افزار تخصصی حوزه مدیریت پروژه بوده و بر اساس آن، گزارشات پیشرفت دوره‌ای با محتوای «وضعیت پیشرفت محصولات، گروه‌ها و دفتر»، «فعالیت‌های دارای تأخیر و علل آن»، «پیش‌نیازهای دارای تأخیر»، «نمودار S-CURVE»، «مشکلات و گلوگاه‌ها»، «مدیریت ریسک»، «اقدامات دوره آتی» و «وضعیت انتشار محصولات مندرج در تقویم انتشاراتی» تهیه شده و برای دفاتر مربوطه ارسال می‌گردد. به طور کلی، فرایند برنامه‌ریزی و پایش عملکرد در مرکز آمار ایران شامل مراحل ذیل است:

- دریافت برنامه گروه‌های تخصصی از دفاتر مرکز در ابتدای سال؛
- بررسی برنامه دریافتی، مقایسه با تقویم انتشارات و نهایی سازی برنامه در تعامل با دفاتر؛
- ورود برنامه به نرم‌افزار مایکروسافت پروژه؛
- انجام تنظیمات تقویم پروژه، نمودار گانت، محاسبات، به‌روزرسانی‌ها و خط‌مبنای پروژه؛
- تهیه نمودار S- CURVE؛
- تعیین فعالیت‌ها در بازه زمانی مورد نظر جهت دریافت درصد پیشرفت از دفاتر؛
- درج درصد پیشرفت، بارگذاری فایل، درج دلایل تأخیر و توضیحات به ازای هر فعالیت توسط دفاتر؛
- بررسی فایل دریافتی از دفاتر و تأیید یا اصلاح درصدهای پیشرفت؛
- انتقال اطلاعات تأیید شده به نرم‌افزار مایکروسافت پروژه و انجام محاسبات پیشرفت عملکرد؛
- تهیه گزارش‌های پیشرفت و ارسال گزارش به دفاتر و هیأت رئیسه.

از مهمترین خروجی های این برنامه تقویم انتشارات محصولات مرکز آمار ایران است که به‌طور شفاف اطلاع‌رسانی می‌شود و در دوره‌های سه ماهه مورد رصد قرار می‌گیرد.

¹ Work breakdown structure (WBS)

² Microsoft Project Software(MSP)

تدوین گزارش ارزیابی عملکرد در بعد شاخص‌های عمومی و اختصاصی دستگاه‌های اجرایی کشور

به منظور عملیاتی نمودن برنامه جامع اصلاح نظام اداری موضوع مصوبه شماره ۱۲۷۶۷۵/ت/۵۰۶۴۲ هـ.تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۸ هیئت محترم وزیران و در اجرای بند (الف) ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۸۱ و ۸۲ قانون مدیریت خدمات کشوری و همچنین به منظور استقرار کامل نظام مدیریت عملکرد در دستگاه‌های اجرایی، شاخص‌هایی سالانه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌شود که مبنای ارزیابی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی در قالب ۱۰۰۰ امتیاز برای شاخص‌های اختصاصی و ۱۰۰۰ امتیاز شاخص‌های عمومی می‌باشد. نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها بر اساس امتیازات کسب شده به شورای عالی اداری و ریاست محترم جمهور ارائه می‌شود و از دستگاه‌های برتر در جشنواره شهید رجایی تقدیر به عمل می‌آید.

اقدامات انجام شده در راستای تدوین گزارش شاخص‌های عمومی و اختصاصی مرکز آمار ایران در این سال به شرح زیر می‌باشد:

- تدوین و اعلام ۹ شاخص اختصاصی ارزیابی عملکرد سال مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۱؛
- بسترسازی و پیگیری اجرای شاخص‌های عمومی ابلاغی سازمان اداری و استخدامی کشور؛
- اولویت قرار دادن پیگیری و اجرای مستمر شاخص‌های عمومی و اختصاصی در جلسات کمیته مدیریت عملکرد و شورای راهبری توسعه مدیریت مرکز آمار ایران؛
- تجزیه و تحلیل و تهیه گزارش آسیب‌شناسی نتایج ارزیابی عملکرد شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ در جهت بهبود و رفع موانع؛
- ارسال گزارش آسیب‌شناسی نتایج ارزیابی عملکرد سال ۱۴۰۰ مرکز آمار ایران به سازمان برنامه و بودجه کشور؛
- هدف‌گذاری مرکز آمار ایران در جهت پیاده‌سازی و ارتقای امتیازات شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۴۰۱؛
- استقرار نظام ارزیابی عملکرد در مرکز آمار ایران و پیگیری فعال نمودن کمیته‌های تخصصی ذیل شورای راهبری توسعه
- پیگیری اصلاح وضعیت عدم مصداق امتیازات برخی از شاخص‌های عمومی سال ۱۴۰۱ از سازمان اداری و استخدامی کشور
- برگزاری جلسات کارشناسی و تعامل با ارزیابان سازمان اداری و استخدامی کشور و بهره‌گیری از نقطه نظرات آنان جهت بهبود عملکرد سال ۱۴۰۱؛
- شرکت در وبینار آموزشی سازمان اداری و استخدامی کشور با موضوع آموزش شیوه‌نامه‌های اجرای شاخص‌های عمومی سال ۱۴۰۱
- شناسایی چالش‌های اجرای شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۴۰۱ مرکز آمار ایران و پیگیری روند بهبود آن‌ها؛
- ارائه گزارش‌های دوره‌ای از روند اجرای شاخص‌های عمومی سال ۱۴۰۱ و بهبود روند شاخص‌های ضعیف سال ۱۴۰۰ در جلسات مستمر کمیته مدیریت عملکرد
- جمع‌آوری و آماده‌سازی گزارشات و مستندات ارزیابی عملکرد شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۴۰۱ مرکز آمار ایران جهت بارگذاری در سامانه نظام مدیریت عملکرد دولت (تسما).

روند رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

مرکز آمار ایران در راستای اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه ششم توسعه کشور، برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) را با همکاری دستگاه‌های اجرایی تهیه نمود و در تاریخ ۱۳۹۷/۸/۲۸ به تصویب شورای عالی آمار رسانید. این برنامه طی

ابلاغیه شماره ۴۷۳۶۶۱ ریاست سازمان برنامه و بودجه کشور در تاریخ ۱۳۹۷/۹/۵ به تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور ابلاغ شد. بر اساس مفاد بند د ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور، این مرکز موظف به رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه ملی آمار بوده و باید گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی را تهیه و به شورای عالی آمار ارائه کند.

در همین راستا و به منظور پیاده‌سازی نظارت، پایش و ارزیابی مستمر، مرکز آمار ایران تکالیف دستگاه‌های اجرایی را مطابق روند هرساله در قالب مفاد مواد مختلف این برنامه، احصاء کرد و در سال ۱۴۰۱ نیز به رؤسای کمیته‌های آماربخشی و یا رؤسای دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ نمود. همچنین این ارزیابی در سال ۱۴۰۱ از طریق طراحی و راه‌اندازی مجدد سامانه رصد برنامه ملی آمار کشور و ایجاد ارتباط برخط در امر ارزیابی با دستگاه‌های اجرایی کشور به انجام رسید. خاطر نشان می‌شود توفیق هر دستگاه در اجرای این تکالیف، مبنای ارزیابی سالانه دستگاه‌های اجرایی در نظام آماری کشور قرار می‌گیرد. این ارزیابی برای سال ۱۴۰۱ در قالب ۷ نماگر ذیل و در حدود ۱۶۵ دستگاه (ستاد مرکزی و دستگاه وابسته) به انجام خواهد رسید و نتایج ارزیابی در اختیار سازمان اداری و استخدامی کشور قرار خواهد گرفت و به دستگاه‌ها نیز اعلام خواهد شد. همچنین از دستگاه‌های برتر در روز آمار و برنامه‌ریزی تقدیر به عمل خواهد آمد.

جدول ۹- نماگرهای رصد و ارزیابی دستگاه‌های اجرایی کشور در راستای اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

ردیف	عناوین نماگرهای ارزیابی دستگاه‌ها	سقف امتیاز
۱	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۵ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز)	۵
۲	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۶ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری اطلاعات آماری و ایجاد یکپارچگی در تولید، توسعه و ارتقای کیفیت آمارهای رسمی	۵
۳	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۷ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع تأمین، توسعه و استقرار زیر ساخت‌های فناوری در راستای مدرن‌سازی نظام آماری	۳
۴	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۸ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع یکپارچه‌سازی نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری فعالیت‌ها و ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی نظام آماری	۱
۵	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع پیاده‌سازی نظام مدیریت کیفیت و رعایت استانداردهای آماری	۳
۶	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۱۰ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع ترویج و ارتقای سواد و فرهنگ آماری و افزایش سرمایه اجتماعی	۱
۷	اجرای تکالیف مربوط به ماده ۹ برنامه ملی توسعه آمار کشور موضوع ارائه گزارش‌های عملکرد دستگاه‌های اجرایی	۲
	جمع	۲۰

همچنین برخی از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در راستای اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور در سال ۱۴۰۱، به شرح ذیل می‌باشد:

- توجیه تکالیف ۱۴۰۱ برنامه ملی توسعه آمار کشور به دستگاه‌های متقاضی؛
- پیگیری مکاتبه مرکز آمار ایران در جهت ابلاغ تکالیف سال ۱۴۰۱ از سوی دستگاه‌های اصلی به واحدهای تابعه؛
- به‌روزرسانی و راه‌اندازی مجدد سامانه رصد برنامه ملی توسعه آمار کشور به منظور بهره‌برداری دستگاه‌ها؛
- پیگیری، دریافت و بررسی گزارش‌های عملکرد ارسالی از دستگاه‌های اجرایی کشور؛
- راهنمایی و مشاوره به دستگاه‌های اجرایی در خصوص ارزیابی اجرای تکالیف برنامه ملی توسعه آمار کشور در ۱۴۰۱ و نحوه تکمیل سامانه رصد برنامه ملی و
- برگزاری و اداره جلسات کارگروه رصد و ارزیابی برنامه ملی آمار.

تعیین مرکز آمار ایران به عنوان نهاد ارزیاب شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد سال ۱۴۰۱ دستگاه‌های اجرایی

مرکز آمار ایران در راستای تثبیت مرجعیت در نظام آماری کشور ضمن تعامل و هماهنگی با سازمان اداری و استخدامی کشور، از سال ۱۳۹۶ توانسته است به عنوان نهاد ارزیاب ذیل شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، آن‌ها را ارزیابی نماید. در سال ۱۴۰۱ بر اساس تعاملات صورت گرفته با سازمان اداری و استخدامی کشور و در راستای استقرار نظام آمارهای ثبتی-مبنا در کشور، شاخصی با عنوان "ارائه داده‌ها و اطلاعات آماری موردنیاز برای استقرار حاکمیت داده" در ذیل معیار هوشمندسازی با ۲۰ امتیاز، مورد تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور قرار گرفت و به همه دستگاه‌های اجرایی سطح ملی ابلاغ شد. این مرکز وضعیت دستگاه‌ها در کسب امتیاز این شاخص را در قالب دوسنجه با عنوان "سنجه اول - ارسال ریز داده‌های مورد نیاز راه‌اندازی و اتصال چهار ثبت آماری پایه و سنجه دوم - طراحی سرویس‌های مورد نیاز نظام آمارهای ثبتی-مبنا" مورد ارزیابی قرار داده و امتیاز نتایج را جهت ابلاغ به دستگاه‌ها به سازمان اداری و استخدامی کشور اعلام می‌کند.

ارزیابی معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها

وجود اطلاعات آماری با کیفیت و بهنگام از ضرورت‌های حکمرانی مطلوب بوده و پیش‌نیازی برای طراحی و ارزیابی برنامه‌ریزی‌های توسعه، پایش اثربخشی تخصیص‌های اعتباری و برنامه‌های آمایش سرزمین به حساب می‌آید. تأکید مسئولان ارشد نظام که در بیانات مقام معظم رهبری، بخش‌نامه به شماره ۵۴۱۵۴/۱۶۸۶۱۴ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۷ معاون اول محترم دولت و همچنین بخش‌نامه شماره ۱۷۴۶۷۶۴ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳، رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه کشور نمودی بیش از پیش پیدا کرده است و بی‌شک مؤید لزوم توجه به تولید اطلاعات آماری با کیفیت در سطوح جغرافیایی و موضوعی مناسب است. از آنجایی که بار اصلی تولید آمار رسمی کشور از جمله نرخ بیکاری، نرخ تورم و رشد اقتصادی بر عهده معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌های کشور است، ارزیابی کیفیت، صحت و انطباق آمارهای رسمی تولید شده با استانداردهای آمار رسمی در تعامل مستقیم با این سازمان‌ها قابل حصول است. با توجه به نقش مرجعیت مرکز آمار ایران و محوریت نظام آماری کشور، مسئولیت ارزیابی فعالیت‌های آماری سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها به این مرکز واگذار شده است. ارزیابی فعالیت‌های معاونت آمار و برنامه‌ریزی استان‌ها در سال ۱۴۰۱ در قالب ۵ شاخص و ۱۹ نماگر جمعاً با ۱۸۰ امتیاز تعیین شد. شاخص‌های ارزیابی به گونه‌ای انتخاب شده‌اند که علاوه بر پوشش مناسب فعالیت‌های آماری سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، قابل اندازه‌گیری و دارای مستندات باشند.

شاخص‌های تعیین شده برای ارزیابی سال ۱۴۰۱، ضمن تغییراتی در مقایسه با سال ۱۴۰۰ در قالب جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۱۰- شاخص‌های اصلی ارزیابی محور هفتم (آمار و اطلاعات)

کد شاخص	عنوان شاخص	واحد سنجش	هدف کمی	امتیاز پیشنهادی سال ۱۴۰۰
۱	درصد اجرای کامل طرح‌های ساماندهی و استقرار آمارهای ثبتی استان	درصد	۱۰۰	۴۰
۲	اجرای به موقع طرح‌های آماری هدف گذاری شده برای استان‌ها در سال ۱۴۰۱	درصد	۱۰۰	۱۵
۳	درصد انطباق طرح‌های اجرا شده در استان با دستورالعمل‌های ابلاغی	درصد	۱۰۰	۴۵
۴	درصد انطباق سالنامه آماری و حساب‌های منطقه‌ای با ضوابط مرکز آمار ایران	درصد	۱۰۰	۴۰
۵	درصد بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی و نقشه‌های آماری	درصد	۱۰۰	۴۰
۱۸۰	جمع کل امتیازات شاخص‌های محور هفتم (آمار و اطلاعات)			